

Bireysel Emeklilik Aracıları Hakkında Yönetmelik

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, bireysel emeklilik sisteminin geliştirilmesi ve güven içinde yürütülmesi için bireysel emeklilik aracılığı faaliyeti ile bireysel emeklilik araçlarının çalışma esas ve usullerini düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, bireysel emeklilik aracılığı faaliyetine, bireysel emeklilik araçlarının niteliklerine, bilgi ve becerilerini tespit etmek amacıyla yapılacak sınava, bireysel emeklilik araçları sicilinin tutulmasına, bireysel emeklilik araçlarının yapamayacakları işlere ve tutacakları defter, belge ve kayıt düzenine ilişkin esas ve usulleri kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 26 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

- Kanun: 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu,
- Müştaşarlık: Hazine Müştüşarlığını,
- Şirket: Kanuna göre kurulan emeklilik şirketini,
- Sınav: Bireysel emeklilik araçları yeterlik sınavını,
- Sicil: Bireysel emeklilik araçları sicilini,
- Bireysel emeklilik aracı: Bir sözleşmeye dayanarak, daimi bir surette şirketlerin emeklilik sözleşmelerine aracılık eden veya bunları şirket adına yapan kişiyi,
- Bireysel emeklilik aracılığı: Bireysel emeklilik sisteminde katılımcılara sunulan emeklilik planlarının tanıtımı, pazarlanması, satışı ve bireysel emeklilik sistemine ilişkin diğer aracılık hizmetlerini, ifade eder.

Bireysel Emeklilik Aracılığı Yapabilecek Kişiler

Madde 5 — Bireysel emeklilik aracılığı aşağıda belirtilen kişiler tarafından yapılabilir:

- Herhangi bir şirkete bağlı olmaksızın, bir sözleşmeye dayanarak, daimi bir surette şirketlerin emeklilik sözleşmelerine aracılık eden veya bunları şirket adına yapan bireysel emeklilik araçları,
- Bireysel emeklilik, hayat veya ferdi kaza ürünlerinin tanıtım, pazarlama ve satışında faaliyet göstermek üzere kurulan ve sermayesinin en az yüzde ellibirinin bir şirket veya hayat sigorta şirketine ait olduğu pazarlama ve satış şirketlerinde çalışan ve emeklilik sözleşmelerine aracılık eden bireysel emeklilik araçları,
- Bir sigorta şirketi, banka, aracı kurum, yatırım danışmanlığı şirketi veya portföy yönetim şirketinde yahut Müştüşarlıkça uygun görülen diğer malî kuruluşlarda çalışan bireysel emeklilik araçları,
- Sigorta acentesi veya hayat sigortaları brokeri olan yahut faaliyet konusu sigorta acenteliği veya hayat sigortaları brokerliği olan kuruluşlarda çalışan bireysel emeklilik araçları,
- Şirketlerde çalışan pazarlama ve satış elemanları.

İKİNCİ BÖLÜM

Bireysel Emeklilik Aracısında Aranılan Nitelik ve Şartlar

Bireysel Emeklilik Aracısında Aranılan Nitelikler

Madde 6 — Bireysel emeklilik aracılığı faaliyetinde bulunacak kişilerde aşağıdaki nitelikler aranır:

- Meslek şeref ve haysiyetine aykırı davranmamış olmak,
- Dört yıllık fakülte, yüksek okul veya iki yıllık sigortacılık meslek yüksek okulu mezunu olmak,
- Sınavda başarı göstermiş olmak,
- Müflis veya konkordato ilân etmiş olmamak, bireysel emeklilik veya sigortacılık mevzuatına aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya birden fazla ağır para cezası ile cezalandırılmış olmamak, taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar dahi ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis yahut basit

veya nitelikli zimmet, cürüm işlemek için teşekkül oluşturmak, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, kara para aklama veya

devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs suçlarından dolayı kesinleşmiş mahkumiyet kararı bulunmamak, karşılıksız çek keşide etmek olmamak.

Sınav

Madde 7 — Bireysel emeklilik aracısında aranan şartları taşıyanlar, mesleki yeterlilik ile bilgi ve becerilerinin ölçülmesi amacıyla Müsteşarlık tarafından belirlenen süreler içinde varsa çalıştıkları veya adına aracılığını yaptıkları kurumlar vasıtasıyla aşağıdaki belgeler ile birlikte Müsteşarlığa başvururlar:

- Özgeçmişi,
- Nüfus cüzdanının noter onaylı bir örneği,
- Eğitim durumunu gösteren belgenin noter onaylı bir örneği,
- Arşiv kaydını da içeren, son altı ay içinde alınmış adli sicil belgesi,
- Varsa çalışmış olduğu şirketlerde geçen çalışma sürelerini gösterir belge,
- İki adet fotoğraf,
- Sınav ücretinin yatırıldığını gösterir belge.

Başvuru tarihi itibarıyla herhangi bir iş yerine bağlı olmayan kişiler sınava girmek için bireysel başvuruda bulunurlar.

Başvuru esnasında kişilerin, Kanunda ve bu Yönetmelikte belirtilen nitelikleri taşımaları zorunludur. Sınava tekrar girmek üzere başvurmuş olan kişilerden, birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (e) bentlerinde belirtilen belgeler, bunlarda değişiklik yapılmasını gerektiren bir durumun mevcut olmaması, önceki başvuru tarihinden itibaren iki yıl geçmemiş olması ve daha önceki dosya numaralarının bildirilmesi koşuluyla istenmeyebilir.

Başvuruların İncelenmesi

Madde 8 — Sınava girecek kişilerin başvuruları incelendikten sonra sınava girmesi uygun bulunanlar, sınavın yapılacağı tarihten en az bir ay önce, Müsteşarlıkça belirlenen usule göre ilân edilerek duyurulur. Sınava girmesi uygun bulunanlara sınav giriş belgesi gönderilir.

Başvurular, aşağıdaki hususlardan herhangi birinin varlığı halinde reddedilebilir:

- Başvuru sahibinin altıncı maddede aranan nitelikleri taşımaması,
- Başvuruya eklenmesi gereken bilgi ve belgelerin eksik olması,
- Verilen bilgi ve belgelerin doğru olmaması.

Başvurunun reddedilmesi halinde bu durum gerekçesi ile birlikte ilgiliye yazılı olarak bildirilir. Alınan sınav ücreti sınavın iptal edilmesi hali haricinde hiçbir halde iade edilmez.

Sınavın Yapılması

Madde 9 — Sınav şekli, sınav alt konu başlıkları, alınacak sınav ücreti, soru adetleri, soruların puan ve ağırlıkları gibi sınava ilişkin hususlar Müsteşarlıkça duyurulur.

Müsteşarlık, sınavı yapma, lisans belgesi düzenleme, eğitim programlarını düzenleme ve sicil tutma işlemlerini gerçekleştirmek üzere başka kuruma yetki verebilir.

Sınav Konuları

Madde 10 — Sınava girecek bireysel emeklilik araçları adaylarının kullanımına sunulmak üzere, sınav konularını kapsayan eğitim materyalinin asgari içeriği ve kapsamı Müsteşarlık tarafından belirlenir. Sınav konuları aşağıdaki başlıklardan oluşur:

- Temel İşletme ve İktisat,
- Bireysel Emeklilik ve Sosyal Güvenlik Sistemi,
- İlgili Vergi Mevzuatı,
- Finans ve Yatırım Araçları,
- Genel Sigortacılık Bilgisi,
- Temel İnsan İlişkileri Bilgisi ve Pazarlama.

Sınav Notları

Madde 11 — Sınavda başarılı sayılmak için sınav konularının her birinden 100 üzerinden en az 60 alınması ve alınan notların aritmetik ortalamasının da 100 üzerinden en az 70 olması gerekir. Sınavda başarısız olanlar, sınav sayısında herhangi bir sınırlama olmaksızın yeniden sınava girebilirler.

Sınavların Geçersiz Sayılması ve İptali

Madde 12 — Sınava katılanlardan gerçek dışı beyanda bulunduğu veya sınava girme koşullarını taşımadığı ve sınavda kopya çektiği veya verdiği tespit olunanların sınavları geçersiz sayılır ve bunlar üç yıl süreyle sınava giremezler.

Müsteşarlık, sınavda sorulan soruların önceden bilindiğinin veya toplu kopya girişiminde bulunduğu tespit halinde, katılanların tümü veya bir kısmı için geçerli olmak üzere sınavı iptal eder.

Sınav Sonuçlarına İtiraz ve İtiraz Komisyonu

Madde 13 — Sınav sonuçları Müsteşarlık veya sınavı yapan yetkili kurum tarafından adayların adreslerine gönderilir. Sınav sonuçlarına itiraz, sonuçların ilgiliye tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş iş günü içinde bir dilekçe ile Müsteşarlığa yapılır. Bu itirazlar, itiraz dilekçesinin Müsteşarlığa veya yetkili kuruma ulaşmasını takip eden 30 gün içinde incelenip karara bağlanır ve sonuç itiraz edene yazılı olarak bildirilir.

Müsteşarlığın sınavı yapmak üzere bir kurumu yetkilendirmesi halinde sınavın değerlendirilmesi ile sınavla ilişkin itirazlar yetki devrolunan kuruma yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sicil

Sicile Kayıt

Madde 14 — Bireysel emeklilik aracılığı faaliyetinde bulunacak kişilerin Müsteşarlık nezdinde tutulan sicile kaydolmaları zorunludur. Bireysel emeklilik aracısında aranan nitelikleri taşıyanlar sınavı kazandıklarına dair belge ile birlikte sicile kaydolmak üzere Müsteşarlığa başvururlar.

Müsteşarlık, başvuru sahibinden sınav başvurusu sırasında istenilen bilgi ve belgeleri yenilemelerini isteyebilir. Gerekli nitelik ve şartları taşıyanlar sicile kaydolunur. Müsteşarlık, sicile kaydettiği bireysel emeklilik aracısına aracılık yapma yetkisini ve sicil numarasını gösteren bir tanıtım kartı verir.

Sicil Numarasının Kullanımı

Madde 15 — Bireysel emeklilik aracısı esasları Müsteşarlık tarafından belirlenen tanıtım kartını ibraz etmeden veya belirtmeden bireysel emeklilik aracılığı faaliyetinde bulunamaz. Bireysel emeklilik aracısının katılımcılarla şirket adına veya hesabına yaptığı her türlü işlemde sicil numarasını kullanması zorunludur.

Uyarı, Faaliyetin Geçici Olarak Durdurulması ve Sicilden Silinme

Madde 16 — Müsteşarlık, resen veya şikayet ya da ihbar üzerine yapılan inceleme ve soruşturma sonucunda bireysel emeklilik aracılarının;

Müsteşarlık, resen veya şikayet ya da ihbar üzerine yapılan inceleme ve soruşturma sonucunda bireysel emeklilik aracılarının ve bireysel emeklilik aracılığı faaliyetinde bulunacak kişilerin;

a) Katılımcının hak ve menfaatlerini olumsuz yönde etkileyecek faaliyetlerde bulunduğu veya katılımcının talimatlarına aykırı hareket ettiğinin tespiti, Kanun ve ilgili sair mevzuata aykırı ilân ve reklam yapılması, bireysel emeklilik aracılığı faaliyetini fiilen yapmadığı halde sicil numarası ve tanıtım kartının kullanılmasına izin verdiğinin bu fiillerden birini veya bir kaçını işlediklerinin tespiti halinde bireysel emeklilik aracısı bir defaya mahsus olmak üzere uyarılır.

b) Uyarı tarihinden itibaren altı ay içinde aynı fiil veya fiilleri mutad olarak işledikleri tespit edilenlerin bireysel emeklilik aracılığı faaliyeti iki ay süre ile geçici olarak durdurulur ve keyfiyet varsa çalıştıkları kurumlar veya adına aracılık yaptıkları şirketler ile bireysel emeklilik aracısına bildirilir.

c) Bireysel emeklilik aracılığı faaliyetinin geçici olarak durdurulmasına sebep teşkil eden fiil veya fiilleri, bireysel emeklilik aracılığı faaliyetine yeniden başlanan tarihi takip eden altı ay içinde yeniden işledikleri tespit edilenler ile sicile kayıt için bu Yönetmeliğin aradığı şartları haiz olmadığının yahut

sonradan kaybettiği anlaşılın bireysel emeklilik aracıları sicilden silinir, keyfiyet varsa çalıştıkları kurumlar veya adına aracılık yaptıkları şirketler ile bireysel emeklilik aracısına bildirilir.

d) Kendi isteği ile meslekten ayrılan bireysel emeklilik aracıları sicilden silinir.

Müşteşarlıkça bireysel emeklilik aracılığı faaliyeti geçici olarak durdurulan veya sicilden silinen bireysel emeklilik aracısı tanıtım kartını derhal geri vermek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması halinde, Müşteşarlıkça ilgili Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Sürekli Eğitim Faaliyeti ve Sicil Kaydının Yenilenmesi

Madde 17 — Müşteşarlık, sicile kayıtlı bireysel emeklilik aracılarının her yıl veya belirli dönemler itibarıyla sürekli eğitim faaliyetlerine katılmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenler.

Bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendlerine göre uyarılan veya bireysel emeklilik aracılığı faaliyeti geçici olarak durdurulanlar açılacak sınava girerek bu sınavda başarı göstermek kaydıyla, (d) bendine göre sicil kaydı silinenler ise sicil kaydının yenilenmesi talebinden önce sürekli eğitim faaliyetine devam etmiş olduklarının belgelendirilmesi halinde yeniden sicile kaydolabilirler.

Bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre sicilden silinen bireysel emeklilik aracıları açılacak sınava girerek bu sınavda başarı göstermek kaydıyla, (d) bendine göre sicil kaydı silinenler ise sicil kaydının yenilenmesi talebine ilişkin başvuru tarihinden önceki bir yıl içinde sürekli eğitim faaliyetine devam etmiş olduklarının belgelendirilmesi halinde yeniden sicile kaydolabilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma Esasları ve Diğer Yükümlülükler

Bireysel Emeklilik Aracısının Çalışma Esasları

Madde 18 — Bireysel emeklilik aracısı, mevzuata, katılımcıların talimatlarına, mesleğin icaplarına ve iyi niyet kuralına uygun hareket etmek ve katılımcıların hak ve menfaatlerini korumak zorundadır.

Müşteşarlık, bireysel emeklilik aracılarının meslek ilkelerini belirlemeye yetkilidir.

Bireysel Emeklilik Aracısının Yapamayacağı İşler

Madde 19 — Bireysel emeklilik aracıları hiçbir surette giriş aidatı veya katkı payı tahsil edemezler.

Bilgi Verilmesi ve İbraz Yükümlülüğü

Madde 20 — Bireysel emeklilik aracısı, adına aracılık yaptığı şirketlerden izin almak suretiyle yapacağı her türlü tanıtım faaliyetinde ilgili mevzuat ile belirlenen esaslara tâbidir.

Bireysel emeklilik aracısı, Kanuna göre denetleme yapmaya yetkili olan merci ve kişilere, görevleri ile ilgili istenecek her türlü bilgiyi vermek ve bütün hesap, kayıt, defter ve belgelerini ibraz etmekle yükümlüdür.

Tutulacak Defter ve Kayıtlar

Madde 21 — Müşteşarlık, kanunen tutulması zorunlu defterlerden başka, bireysel emeklilik aracılarında gerekli gördüğü işlemleri özel defterlere kaydetmelerini istemeye ve bu defterlerin düzenlenmesiyle ilgili esas ve usulleri tespiti yetkilidir.

Sınav Ücreti

Madde 22 — Sınavın yapılması, eğitim materyalinin hazırlanması ve sicile kayıtlı ilgili giderlerin karşılanması amacıyla sınav başvurusunun yapıldığı tarihte geçerli olan asgari ücretin yarısı oranında sınav ücreti başvuru sahiplerince Müşteşarlıkça belirlenen hesaba yatırılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Geçici Madde 1 — Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl süreyle, şirketler tarafından verilecek ve içeriği Müşteşarlıkça belirlenmiş eğitim programına katılmış olmaları kaydıyla aşağıda belirtilen kişiler emeklilik sözleşmelerine aracılık faaliyetini yürütebilirler:

- a) Şirket bünyesinde çalışan pazarlama, tanıtım ve satış elemanları,
b) Hayat sigorta şirketleri, bankalar, aracı kurumlar, yatırım danışmanlığı ve portföy yönetim şirketleri bünyelerinde çalışan pazarlama ve satış elemanları ile hayat sigorta şirketlerinin acenteleri ile hayat sigortası brokerleri,
c) Bireysel emeklilik, hayat veya ferdi kaza ürünlerinin pazarlama, satış ve tanıtımında faaliyet göstermek üzere kurulan ve sermayesinin en az yüzde ellibirinin bir şirket veya hayat sigorta şirketine ait olduğu pazarlama ve satış şirketlerinin bünyesinde sabit veya seyyar olarak tanıtım, pazarlama ve satış faaliyetinde bulunanlar.
- Müsteşarlık gerekli gördüğü takdirde, bu süreyi kısaltmaya veya azami bir yıl daha uzatmaya yetkilidir.

Geçici Madde 2 — Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigorta şirketleri, sigorta şirketlerinin kurduğu veya ortak olduğu pazarlama ve satış şirketleri ile sigorta acentelerinin bünyelerinde en az iki yıl süreyle çalışmış olan pazarlama ve satış elemanları hakkında, lise mezunu olmaları şartıyla bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren en geç iki yıl içinde açılacak sınavlara girmeleri halinde bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin (b) bendindeki şart aranmaz. *Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce sigorta şirketleri, sigorta şirketlerinin kurduğu veya ortak olduğu pazarlama ve satış şirketleri ile sigorta acentelerinin bünyelerinde en az iki yıl süreyle çalışmış olan pazarlama ve satış elemanları hakkında, lise mezunu olmaları şartıyla Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç yıl içinde açılacak sınavlara girmeleri halinde Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin (b) bendindeki şart aranmaz.*

Geçici Madde 3 — Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (b) bendinde belirtilen pazarlama ve satış şirketlerinin yönetim kurulu üyeleri, genel müdürü ve genel müdür yardımcıları bu görevde buldukları sürece haklarında bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin (c) bendindeki şart aranmaz.

Yürürlük

Madde 23 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 24 — Bu Yönetmelik hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.